

6.5 Člověk a společnost II. Stupeň

Obsah

6.5.1 Charakteristika předmětu Dějepis	2
DĚJEPIS - 6. ročník	4
DĚJEPIS - 7. ročník	7
DĚJEPIS - 8. ročník	10
DĚJEPIS - 9. ročník	15

6.5.1 Charakteristika předmětu Dějepis

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho posláním je vytváření historického vědomí jedince. Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Znalost různých historických epoch napomáhá pochopení současného světa.

Vzdělávací obsah předmětu dějepis je rozdělen do tematických celků v jednotlivých ročnících.

6. ročník začíná dějinami pravěku a starověku.

7. ročník pokračuje dějinami středověku a raného novověku.

8. ročník se zabývá dějinami novověku.

9. ročník se věnuje dějinám 20. století.

Organizační vymezení předmětu

Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět ve třídě, s možností využití interaktivní tabule, v učebně PC.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme orientaci v textu
- učíme žáky vyhledávat v textu hlavní informace
- propojujeme učivo se znalostmi jiných předmětů
- podporujeme domácí přípravu vhodnými úkoly

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky postřehnout a formulovat problém
- učíme žáky řešit problém z různých úhlů pohledu
- podporujeme práci žáků ve skupině

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižně a souvisle formulovat své myšlenky
- umožňujeme žákům zapojit se do diskusí
- učíme žáky využívat své komunikační schopnosti ke spolupráci se spolužáky

Kompetence sociální a personální

- podporujeme žákův zájem o práci ve skupině
- učíme žáky respektovat odlišnosti jiných
- umožňujeme žákům dosáhnout pocitu sebeuspokojení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k úctě k historii a tradicím
- rozvíjíme u žáků smysl pro kulturu a tvořivost
- seznamujeme žáky s díly významných umělců

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti z jiných vzdělávacích oblastí
- podporujeme žákův zájem o vzdělávací oblast
- učíme žáky přistupovat ke své práci jako ke společenské hodnotě

Kompetence digitální

- učíme žáky vyhledávat data, hodnotit je a ověřovat si jejich správnost
- seznamujeme žáky s možnostmi využití digitálních technologií při výuce
- učíme žáky využívat vhodné digitální technologie pro usnadnění práce
- umožňujeme žákům využívat digitální technologie pro poznání historie

Předmět: DĚJEPIS- 6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
<p>Člověk v dějinách</p> <p>- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</p>	<p>- uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost</p> <p>- popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost</p>	<p>- chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</p>	<p>- význam zkoumání dějin,</p>	<p>EGS</p> <p>Jč</p>
<p>- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p>	<p>- uvede příklady zdrojů informací o minulosti</p> <p>- pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti</p>		<p>- získání informací o dějinách; historické prameny</p>	
<p>- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<p>- orientuje se na časové ose</p> <p>- lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě</p> <p>- chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin</p>		<p>- historický čas a prostor</p>	<p>M</p>
<p>Počátky lidské společnosti</p> <p>- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p>	<p>- porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí</p> <p>- pojmenuje na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí</p>	<p>- rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</p> <p>- podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu,</p>	<p>- člověk a lidská společnost v pravěku</p>	<p>EV</p>

Školní vzdělávací program KOMPAS

	<ul style="list-style-type: none"> - určí, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje - popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné 	zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty		
- objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> - popíše změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka - uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů 			Pv
<p>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací - vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace 	- uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států	<ul style="list-style-type: none"> - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Egypt 	VDO
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek - uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 		- Evropa a její styky s antickým Středomořím	Z

Školní vzdělávací program KOMPAS

- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury	- na příkladu antických kulturních památek popíše jejich význam pro minulost i současnost	- popíše život v době nejstarších civilizací	- antické Řecko a Řím - městské státy, kultura a umění, - Makedonie, Alexandr Makedonský
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací - u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva	- popíše život v době nejstarších civilizací	- antické Řecko a Řím - městské státy, kultura a umění, - Makedonie, Alexandr Makedonský
	- vyhledává na internetu data o historii - vyhledává informace k probíranému tématu - využívá 3D prohlídky historických památek, sbírek, muzeí - využívá pořady, aplikace a webové stránky o historii - vytváří jednoduché myšlenkové mapy		Význam zkoumání dějin Výukový dějepisný materiál Myšlenkové mapy Historické památky Aplikace

EGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace

EV – ekosystémy – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – principy demokracie,

Předmět: DĚJEPIS- 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p>- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</p>	<p>- časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj</p> <p>- popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států</p>		<p>- nový etnický obraz Evropy</p> <p>- stěhování národů,</p> <p>- Slované</p> <p>- důsledky pro Evropu</p>	EGS
<p>- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</p>	<p>- charakterizuje postavení Velkomoravské říše</p> <p>- charakterizuje postavení českého státu v 10. století</p> <p>- popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počát.14. st.</p> <p>- jmenuje první státní útvary na našem území</p> <p>- popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném středověku, v našich zemích od 13. Století</p>	<p>- uvede první státní útvary na našem území</p> <p>- uvede základní informace z období počátků českého státu</p>	<p>- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě</p> <p>- Sámova říše</p> <p>- vývoj Čech v době knížectví</p> <p>- první čeští králové</p> <p>- hospodářské změny</p>	

Školní vzdělávací program KOMPAS

<p>- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí</p>	<p>- pozná symboly křesťanství - zná úlohu křesťanství ve středověké společnosti - popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku - pojmenuje vrstvy obyvatel společnosti ve 13. století - popíše příčiny husitských válek - popíše důsledky husitských válek, jejich vliv na život lidí - jmenuje hlavní body programu husitského hnutí - uvede nejvýznamnější události husitského hnutí - popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách - seznámí se s husitskou tradicí v současnosti</p>	<p>- popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</p>	<p>- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)</p>	
<p>- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<p>- popíše strukturu středověké společnosti - popíše hlavní středověké hospodářské a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst - porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku - pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Jana Lucemburského, Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české - rozpozná románské a gotické kulturní památky - uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu</p>	<p>- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské - uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu</p>	<p>- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost</p>	<p>VDO</p>

Školní vzdělávací program KOMPAS

<p>Objevy a dobývání Počátky nové doby - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede na příkladech názory reformního církevního hnutí - charakterizuje pojmy renesance a humanismus - vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev - popíše postoj církve k reformním snahám - uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby 			MV
	<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné digitální technologie a zdroje - vyhledává na internetu data o historii - vyhledává informace k probíranému tématu - využívá 3D prohlídky historických památek, sbírek, muzeí - využívá pořady, aplikace a webové stránky o historii - vytváří jednoduché myšlenkové mapy - ukládá data, fotografie - respektuje autorská práva 		<p>Digitální technologie Historické památky Myšlenkové mapy Aplikace, hry, pořady o historii Ukládání dat Autorská práva</p>	

EGS – jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti

MV – lidské vztahy – vztah mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)

Předmět: DĚJEPIS- 8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
<p>Objevy a dobývání Počátky nové doby - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve</p>	<p>- uvede znaky antického ideálu - uvede požadavky na změnu církve</p>		<p>- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou</p>	
<p>- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</p>	<p>- uvede požadavky na změnu církve v době husitské</p>			
<p>- popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p>	<p>- uvede období a příčiny zámořských objevů - vyznačí počátky objevných cest do časové osy - uvede známé objevitele a jejich objevy - popíše důsledky objevných cest - popíše přehledně průběh zámořských objevů - uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět</p>	<p>- popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu</p>	<p>- zámořské objevy a počátky dobývání světa</p>	EGS
<p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</p>	<p>- popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století</p>	<p>- uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období</p>	<p>- stavy, manufaktury, peníze, stavovské</p>	

Školní vzdělávací program KOMPAS

	<ul style="list-style-type: none"> - popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století - popíše nástup Habsburků na český trůn - zná jména výrazných osobností českých dějin novověku 	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku 	<ul style="list-style-type: none"> povstání, průběh a důsledky 	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu - uvede příčiny třicetileté války - stručně popíše události na Bílé hoře - stručně charakterizuje dobu pobělohorskou - kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu - vysvětlí podstatu absolutismu, osvícenství, konstituční monarchie a parlamentarismu 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku 	<ul style="list-style-type: none"> - český stát a velmoci v 15. – 18. století 	EGS
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kulturních stylů v 16. – 18. století v Evropě a v českých zemích – s obrazovou podporou - uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16. – 18. století v místním regionu – s obrazovou podporou 		<ul style="list-style-type: none"> - barokní kultura a osvícenectví 	

Školní vzdělávací program KOMPAS

<p>Modernizace společnosti</p> <p>- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p>	<p>- uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích</p> <p>- uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii</p>		<p>- industrializace a její důsledky pro společnost</p> <p>- sociální otázka</p>	
<p>- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek</p> <p>a rozbitím starých společenských struktur v Evropě</p>	<p>- popíše změny, které přinesla Francouzská revoluce</p> <p>- stručně popíše průběh napoleonských válek</p> <p>- uvede změny v Evropě po napoleonských válkách</p>		<p>- Velká francouzská revoluce a napoleonské období</p> <p>- jejich vliv na Evropu</p> <p>- ústava</p> <p>- občanská práva</p>	OVZ
<p>- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<p>- popíše cíle českého národního obrození</p> <p>- uvede osobnosti národního obrození</p>	<p>- uvede základní události v naší zemi v 19. století</p> <p>- vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</p>	<p>- národní hnutí velkých a malých národů</p> <p>- utváření novodobého českého národa</p> <p>- počátky a rozvoj národního obrození</p>	MV

Školní vzdělávací program KOMPAS

- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	- popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století - vysvětlí kolonialismus a jeho projevy - vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a vyhledá je na mapě		- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	MV
	- volí vhodné digitální technologie a zdroje - vyhledává na internetu data o historii - vyhledává informace k probíranému tématu - využívá 3D prohlídky historických památek, sbírek, muzeí - využívá pořady, aplikace a webové stránky o historii - porovnává data z více zdrojů - vytváří jednoduché myšlenkové mapy - ukládá data, fotografie - respektuje autorská práva - hry		Digitální technologie Aplikace, hry, simulace Zdroje dat, klíčová slova, mapy, ilustrace Myšlenkové mapy	

Školní vzdělávací program KOMPAS

EGS – objevujeme Evropu – Evropa a svět

EGS – jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie

MV – etnický původ – postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti

MV – princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv

Předmět: DĚJEPIS- 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Očekávané výstupy ze ŠVP	Minimální výstupy	Učivo	Poznámky PT, MP
<p>Moderní doba - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první světové válce - popíše příčiny, průběh a důsledky první světové války - uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách - zná datum vzniku samostatné Československé republiky - vyčte z mapy změny v uspořádání Evropy po rozpadu Rakouska-Uherska 	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války - uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - hlavní příčiny, nové zbraně a technika - důsledky války - nové uspořádání Evropy - vznik Československa - jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy 	MV
<p>- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p>	<p>- rozpozná na příkladech podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny</p>			MV
<p>- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná</p>	<p>- rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu</p>	<p>- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. A 30. letech - totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – 	

Školní vzdělávací program KOMPAS

destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu			důsledky pro Československo a svět	
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách - vysvětlí základní znaky antisemitismu a	- uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války		
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- popíše stručně život obyvatel před druhou světovou válkou - zná pojem Sudety a vysvětlí jednoduše jeho obsah - vyčte z mapy, kde se oblast Sudety nacházela na území Čech a Moravy - uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevem židovského a romského holokaustu	- uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky		
Rozdělený a integrující se svět - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	- popíše život obyvatel Československa v období mezi dvěma světovými válkami - uvede národnostní složení obyvatel v meziválečném období Československa - pojmenuje důvody pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939	- popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	- druhá světová válka, holokaust, - situace v našich zemích - domácí a zahraniční odboj - politické, mocenské a	

Školní vzdělávací program KOMPAS

	<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem fašismus, stručně vysvětlí jeho obsah - stručně popíše události v roce 1939 		ekonomické důsledky války	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stručně průběh druhé světové války - zhodnotí život obyvatel za druhé světové války - popíše stručně poválečné rozdělení světa a Evropy - zhodnotí hospodářský vývoj po válce a rok 1945 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 	MV
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí postavení rozvojových zemí 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země - porovná život v rozvojové zemi s životem ve své zemi 		<ul style="list-style-type: none"> - rozpad koloniálních systémů 	

Školní vzdělávací program KOMPAS

<ul style="list-style-type: none"> - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše stručně události v roce 1989 - zná pojem demokracie a chápe jeho význam - popíše vznik samostatné České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik České republiky - problémy současnosti 	<p>VDO MdV</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné digitální technologie a zdroje - vyhledává na internetu data o historii - vyhledává informace k probíranému tématu - využívá 3D prohlídky historických památek, sbírek, muzeí - využívá pořady, aplikace a webové stránky o historii - porovnává data z více zdrojů - vytváří jednoduché myšlenkové mapy - ukládá data, fotografie - respektuje autorská práva - hry 		<p>Digitální technologie Aplikace, hry, simulace Zdroje dat, klíčová slova, mapy, ilustrace Myšlenkové mapy</p>	

MV – lidské vztahy (předsudky, diskriminace ve společnosti)

MV – kulturní diference

MV – princip sociálního smíru a solidarity

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MdV – fungování a vliv médií ve společnosti